

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням педагогічної ради
ОМЦПО-МАН
від 01.09.2026 протокол № 4

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
КОМУНАЛЬНОГО ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ОХТИРСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ-МАЛА
АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність регулює відносини у сфері формування культури чесності, поваги до інтелектуальної власності та дотримання етичних норм усіма учасниками освітнього процесу в комунальному позашкільному початковому закладі «Охтирський міський центр позашкільної освіти-Мала академія наук учнівської молоді (далі ОМЦПО-МАН).

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Закону України «Про академічну доброчесність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статуту ОМЦПО-МАН та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) документів закладу позашкільної освіти.

1.3. Базовими цінностями академічної доброчесності у ОМЦПО-МАН є: чесність, довіра, справедливість, повага до авторства, відповідальність, стійкість, рішучість.

1.4. Основними принципами академічної доброчесності є:
пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти шляхом застосування відповідних методів навчання, виховання, стимулювання і заохочення;

відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальність за них;

нетерпимість (нульова толерантність) до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності;

повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої людини та непорушність прав інтелектуальної власності;

уникнення конфлікту інтересів.

1.5. Дія цього Положення поширюється на: педагогічних працівників, вихованців (учнів, слухачів) ОМЦПО-МАН, батьків вихованців або осіб, які їх замінюють.

2. Мета Положення

1. Мета Положення полягає в дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності ОМЦПО-МАН (освітній, методичний, науково-дослідний, виховний тощо), підтримки особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, батьками, запобігання порушення

академічної доброчесності, формування безпечного середовища, довіри до результатів творчих і наукових досягнень вихованців.

3. Основні правила академічної доброчесності

3.1. Види порушень академічної доброчесності

Академічний плагіат: використання чужих текстів, малюнків, ідей, проєктів чи робіт без зазначення авторства.

Самоплагіат: використання вихованцем власної раніше зданої на інший конкурс чи гурток творчої чи дослідницької роботи як нової без дозволу керівника.

Фабрикація та фальсифікація: вигадкування чи спотворення результатів експериментів, досліджень, спортивних чи технічних досягнень.

Недоброчесне використання штучного інтелекту (ШІ): подання згенерованих ШІ текстів, зображень чи моделей як результатів виключно власної творчості без зазначення методики та факту використання програми.

Несамостійне виконання завдань / недозволена допомога: виконання конкурсних робіт або завдань за вихованця іншими особами (батьками, педагогами).

Схиляння до порушення: спонукання педагогом вихованця до нечесних дій під час конкурсів чи олімпіад.

Недоброчесне та необ'єктивне оцінювання: упереджене ставлення педагога до вихованців під час виступів, змагань чи внутрішніх виставок.

3.2. Правила дотримання академічної доброчесності педагогами.

Педагогічні працівники, інші особи, які здійснюють викладацьку діяльність, зобов'язані дотримуватися таких правил:

- ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
- ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;
- перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу;
- чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;
- доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;
- власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності;
- стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;
- вчасно, неупереджено, невивірковано реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення, застосовувати до здобувачів освіти заходи реагування на порушення академічної доброчесності у випадках і порядку, визначених Положенням, спеціальними законами та/або внутрішніми актами.

Забороняється доведення до здобувачів освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями, зокрема з метою формування у здобувачів освіти критичного мислення, вміння критично сприймати та аналізувати інформацію.

3.3. Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил:

- виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів;
- у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, виробів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;
- академічний твір здобувача освіти може включати раніше створений ним академічний твір (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

3.4. Батьки зобов'язані дотримуватися таких правил: сприяти тому, щоб дитина виконувала завдання та конкурсні роботи самостійно й розуміла цінність чесної праці.

3.5. Академічна доброчесність у науковій діяльності

Суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил:

- дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- забезпечувати прозорість наукового дослідження (з урахуванням визначених законодавством обмежень) шляхом надання (зазначення, повідомлення тощо) достовірної (правдивої) інформації про первинні дані дослідження, використані/застосовані методи, методики, матеріали, обладнання тощо, порядок проведення і результати власних досліджень, джерела використаної інформації, власну дослідницьку діяльність;
- аналізувати надійність і достовірність вихідної інформації та раніше отриманих наукових результатів, що використовуються для отримання нових наукових результатів;
- формулювати або формувати висновки і рекомендації за результатами досліджень на основі належних доказів і фактів;
- чітко виокремлювати і розмежовувати результати власної наукової діяльності та результати наукової діяльності інших осіб;
- під час оприлюднення результатів досліджень нести відповідальність за їх достовірність і вплив на суспільство.

3.6. Академічна доброчесність під час створення та оприлюднення академічних творів

1. Під час створення академічного твору автор повинен дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

Якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка

тощо) іншої особи, про це має бути зазначено в такому академічному творі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора.

Посилання на джерело інформації здійснюється у спосіб, що дає змогу виокремити внесок автора в академічному творі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб.

2. Академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації.

У разі наведення припущень чи недоведених тверджень про це має бути зазначено в академічному творі.

3. В оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори.

4. У разі використання в академічному творі об'єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор повинен повідомити про це в такому творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних творів, визначених відповідним суб'єктом академічної діяльності.

6. У разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю) про це має бути обов'язково зазначено в цьому новому академічному творі.

3.7. Академічна доброчесність під час оцінювання результатів академічної діяльності

1. Кожен має право на доброчесне оцінювання результатів його академічної діяльності.

Оцінюванню підлягають персональні (індивідуальні) результати діяльності особи, досягнуті нею особисто, або результати діяльності авторського колективу, що їх отримав.

2. Особи, які проводять оцінювання, зобов'язані вживати всіх заходів, визначених Законом «Про академічну доброчесність», спеціальними законами, іншими актами законодавства, внутрішніми актами, щоб оцінювання здійснювалося:

з дотриманням визначених у цьому Законі цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до об'єкта оцінювання, процедур оцінювання та чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання;

за допомогою методів та інструментів оцінювання, що здатні забезпечити досягнення мети оцінювання;

за відсутності недозволеної допомоги під час оцінювання результатів діяльності та/або створених для окремої особи (групи осіб) переваг чи перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження оцінювання (крім додаткової підтримки для осіб з особливими освітніми потребами);

за відсутності конфлікту інтересів або після його врегулювання в порядку, встановленому законодавством;

за відсутності упередженого ставлення або дискримінації особи за будь-якою ознакою.

3. Забороняється оцінювати людину, її поведінку, зовнішній вигляд, одяг та інші ознаки, якщо вони не є об'єктом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до результатів її академічної діяльності.

3.8. Академічна доброчесність під час організації і проведення конкурсів

1. Організатор конкурсу зобов'язаний:
чітко визначати категорії осіб/суб'єктів, які можуть брати участь у конкурсі;
створити рівні умови для всіх учасників конкурсу на всіх етапах його проведення;

визначити, заздалегідь оприлюднити чіткі і зрозумілі правила проведення конкурсу та забезпечити їх безумовне дотримання.

2. У правилах проведення конкурсу визначаються вимоги щодо дотримання академічної доброчесності учасниками конкурсу, членами журі та конкурсної комісії, іншими особами, залученими до проведення конкурсу, здійснення експертизи чи оцінювання, заходи реагування на порушення академічної доброчесності.

3. Учасник конкурсу повинен виконувати всі конкурсні завдання самостійно, демонструвати результати виключно власної діяльності, крім випадків, якщо виконання конкурсного завдання передбачає участь декількох осіб або якщо внутрішнім актом дозволено одержання допомоги для виконання конкурсного завдання.

4. Забезпечення академічної доброчесності

Для формування культури чесного навчання керівництво та колектив закладу здійснюють такі заходи:

4.1. Розробка та оприлюднення внутрішніх документів: затвердження Положення про академічну доброчесність закладу; розміщення цього документа на офіційному вебсайті ОМЦПО-МАН.

4.2. Створення уповноважених органів

У закладі формується комісія з академічної доброчесності для прозорого розгляду можливих порушень.

4.3. Просвітницька робота проводиться у вигляді інформаційних зустрічей, воркшопів та бесід для вихованців, батьків та педагогів. Здійснюється навчання дітей базовим правилам цитування та поваги до інтелектуальної власності інших авторів.

4.4. Директор ОМЦПО-МАН забезпечує функціонування системи академічної доброчесності закладу освіти шляхом:

організації розроблення, своєчасного оновлення та оприлюднення внутрішніх актів з питань академічної доброчесності на офіційному веб-сайті закладу освіти;

забезпечує проведення регулярних заходів з популяризації, пропагування, підвищення обізнаності про цінності, принципи, правила академічної доброчесності, вивчення і розгляду вітчизняного та іноземного досвіду щодо забезпечення академічної доброчесності тощо;

забезпечує доступ (за потреби) учасників освітнього процесу до спеціалізованого програмного забезпечення з виявлення ознак порушення академічної доброчесності;

забезпечує обов'язкове фіксування повідомлень про порушення академічної доброчесності;

забезпечує належний розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності, притягнення до відповідальності осіб, які порушили академічну доброчесність, документування прийнятих рішень, розміщення їх на офіційному веб-сайті закладу позашкільної освіти.

5. Комісія з академічної доброчесності

5.1. З метою розгляду питань, пов'язаних із порушенням цього Положення, у ОМЦПО-МАН створюється **Комісія з питань академічної доброчесності** (далі - Комісія).

5.2. Склад Комісії затверджується наказом директора і включає представників адміністрації, педагогічного колективу та (за згодою) представників батьківського комітету.

5.3. Комісія діє на принципах презумпції доброчесності: будь-яке звинувачення має бути доведене, а особа, щодо якої ведеться розгляд, має право надати пояснення.

5.4. Алгоритм подання та розгляду заяв/повідомлень про порушення (з доказами, строками сповіщення сторони конфлікту та правом на оскарження) включає 6 етапів.

Етап 1: подання заяви чи повідомлення

Хто подає: Заяву може подати будь-який учасник освітнього процесу (педагог, вихованець, слухач, батьки, адміністрація). **Форма подачі** - письмова (паперова) або електронна на офіційну адресу закладу. Анонімні заяви не розглядаються. Заявник обов'язково додає матеріали, що підтверджують факт порушення (копії творчих, дослідницьких чи навчальних робіт, порівняльні таблиці з текстовими збігами (у разі плагіату), посилення на першоджерела, скріншоти листування, фото-, відео- чи аудіоматеріали).

Етап 2: реєстрація та передача Комісії. Заява реєструється в журналі вхідної кореспонденції закладу в день її надходження. Протягом 1 робочого дня керівник закладу направляє заяву Голові Комісії з питань академічної доброчесності.

Етап 3: попередній аналіз та сповіщення сторони конфлікту. Голова Комісії проводить первинний аналіз заяви протягом 3 робочих днів. Сповіднення особи (щодо якої подано заяву): відбувається не пізніше ніж за 3 робочі дні до засідання Комісії. Форма сповіщення - письмове повідомлення (під підпис або на e-mail). Вміст: ознайомлення зі змістом заяви, доданими доказами, датою та часом засідання. Права особи: надати письмові чи усні пояснення, власні контраргументи чи докази.

Етап 4: розгляд справи Комісією. Загальний строк: справа має бути розглянута протягом **10–15 робочих днів** з дня реєстрації заяви (у складних випадках строк може бути продовжено керівником ЗПО до 30 днів). **Присутність:** розгляд відбувається за участю заявника та особи, щодо якої подано заяву. За умови належного сповіщення, неявка сторін без поважних причин не зупиняє розгляд. **Голосування:** рішення приймається простою більшістю голосів членів Комісії за умови присутності не менше 2/3 її складу (кворум).

Етап 5: оформлення рішення. Протокол та висновок оформлюються протягом 3 робочих днів після засідання. Висновок має рекомендаційний характер для керівника ЗПО. Копія висновку надається обом сторонам під підпис протягом 2 робочих днів з моменту підписання.

Етап 6: право на оскарження (Апеляція). Обидві сторони мають право оскаржити висновок Комісії протягом 5 робочих днів з моменту отримання копії

висновку. Апеляційна скарга подається безпосередньо на ім'я керівника (директора) закладу або до відділу освіти Охтирської міської ради, якому підпорядкований заклад. Керівник ОМЦПО-МАН розглядає скаргу протягом 10 робочих днів і приймає остаточне рішення: залишити висновок Комісії без змін, скасувати висновок та закрити провадження, призначити повторний розгляд справи у новому (оновленому) складі Комісії. Сторони також зберігають за собою право на оскарження дій та рішень адміністрації закладу.

6. Заходи реагування

Виховні заходи: усне або письмове попередження, розмова з вихованцем та батьками, повторне виконання або доопрацювання творчого завдання/проекту.

Академічна відповідальність: скасування результатів участі у внутрішніх конкурсах, оглядах, виставках чи відбіркових етапах міського/обласного рівня (притягнення до відповідальності можливе для осіб, які досягли 14-річного віку).

Дисциплінарна відповідальність для працівників: застосування заходів згідно з КЗпП (догана тощо) у разі виявлення системних порушень з боку педагога.

7. Відповідальність за порушення

7.1. Щодо вихованців можуть застосовуватися такі заходи:

- Зауваження від керівника гуртка/секції.
- Необхідність повторного виконання творчого чи дослідного завдання.
- Позбавлення права брати участь у виставці, конкурсі чи змаганнях з конкретною роботою.
- Повідомлення батьків про факт порушення.

7.2. Щодо педагогічних працівників порушення доброчесності може тягнути за собою:

- Дисциплінарну відповідальність (догана) згідно з КЗпП України.
- Позбавлення права брати участь у роботі експертних комісій, журі конкурсів.
- Врахування факту порушення під час проведення атестації або сертифікації працівника.
-

8. Прикінцеві положення

8.1. Це Положення набуває чинності з моменту його затвердження директором Закладу.

8.2. Положення оприлюднюється на офіційному вебсайті Закладу (або сайті засновника) протягом 5 днів після затвердження.

8.3. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради та затверджуються наказом директора.